

Sulkava

TARKASTUSLAUTAKUNNAN
ARVIOINTIKERTOMUS 2021

SISÄLLYSLUETTELO

1. TARKASTUSLAUTAKUNNAN TEHTÄVÄ, KOKOONPANO JA TYÖSKENTELY	3
2. ARVIO VALTUUSTON ASETTAMIEN TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMISESTA	4
2.1. Yleistä.....	4
2.2 Tavoitteiden toteutuminen.....	5
2.2.1 Yleistä	5
2.2.2 Johtaminen/Kunnanhallitus	5
2.2.3 Yleis- ja taloushallinto	7
2.2.4 Peruspalvelu/sivistystoimi.....	7
2.2.5 Peruspalvelu/sosiaalityö	9
2.2.7 Rakennus- ja ympäristötoimi.....	10
3. TALOUS.....	10
4. TALouden TASAPAINO	12
5. HENKILÖSTÖ	12
6. YHTEENVETO TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISESTA	13

1. TARKASTUSLAUTAKUNNAN TEHTÄVÄ, KOKOONPANO JA TYÖSKENTELY

Kunnanvaltuuston päätöksellä 12.8.2021 § 44 on toimikaudeksi 2021-2024 tarkastuslautakuntaan valittu seuraavat jäsenet ja henkilökohtaiset varajäsenet:

Varsinainen jäsen:	Henkilökohtainen varajäsen:
Pekka Kohvakka, puheenjohtaja	Pietari Virtanen
Atte Auvinen, varapuheenjohtaja	Hannu Auvinen
Ritva Luomaluha	Rita Partanen
Pirjo Valkasmaa	Leila Virta
Thomas Ivar	Unto Kaasinen

Lautakunnan sihteerinä on toiminut tilintarkastaja JHT, HT Taina Törrönen BDO Auditor Oy:stä.

Toimikauden alussa lautakunta on laatinut nelivuotissuunnitelman koko toimikaudelle.

Vuoden 2021 toiminnan ja talouden käsittelyä varten on lautakunta kokoontunut vuoden 2021 aikana 3 kertaa ja vuoden 2022 aikana 4 kertaa. Lautakunta on hyväksynyt arviointisuunnitelman vuosiksi 2021 - 2024 ja työohjelman vuodelle 2021. Kokouksissa on kuultu kunnanjohtajaa ja muita kunnan johtavia viranhaltijoita. Lisäksi lautakunnan jäsenet ovat tutustuneet hallinnon pöytäkirjoihin, toiminta- ja taloussuunnitelmaan, tilinpäätökseen, tilintarkastajan raportteihin sekä tilintarkastuskertomukseen. Lisäksi tarkastuslautakunta kävi 7.12.2021 tutustumassa Lohilahden kouluun sekä ryhmäperhepäiväkoti Leppikseen.

Lautakunta on saanut selonteon vuoden aikana vastuullisen tilintarkastajan suorittamasta tarkastuksesta ja käsitellyt tilintarkastuskertomuksen.

Lautakunnan työskentelyssä on otettu huomioon lautakunnan jäsenten esteellisyydet.

Vuoden 2020 arviointikertomus on käsitelty valtuustossa 2.6.2021 § 30. Kunnanvaltuusto merkitsi tiedoksi tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen vuodelta 2020. Lisäksi kunnanvaltuusto pyysi, että kertomuksen tummennetuista kohdista kunnanhallitusta antamaan tarpeelliset selvitykset valtuustolle. Selvitykset pyydettiin antamaan lokakuun 2021 loppuun mennessä. Saadut selvitykset on käsitelty valtuustossa 14.10.2021 § 59. Annetut selvitykset olivat riittävät.

Näiden tietojen perusteella tarkastuslautakunta antaa Kuntalain 121 §:n mukaisen arviointikertomuksen vuodelta 2021.

Tavoitteiden määrittely

Vuoden 2021 tilinpäätöksen esittämistapa on rakenteeltaan edellisvuoden mukainen. Tilinpäätöksen luettavuutta on parannettu lisäämällä aikaisempaa enemmän toiminnan suoritustietoja. Investointien toteutumisesta on yksityiskohtainen selostus. Tilinpäätökseen sisältyy laajahko henkilöstöraportti. Tilinpäätös on laadittu tilinpäätöksen laatimisesta annettua suositusta mukailleen. Valtuusto on määritellyt vuoden 2021 talousarviossa sitovat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Talousarviossa sitovia toiminnallisia tavoitteita on määritelty edellisvuosien

tapaan lukuisa määrä kaikille hallinnonaloille. Tilinpäätöksessä on kohta kohdalta esitetty talousarviossa määritelty sitova tavoite ja sen toteuttamiseksi tarvittava toiminnallinen tavoite ja sen toteutuma. Tilinpäätökseen on lisätty eri tehtäväalueille niiden keskeisimpiä suoritettietoja. Suoritettiedot antavat kuvan tuotettujen palvelujen määrästä ja yleensä laajuudesta sekä yksikkökustannuksista.

Taloudellisten tavoitteiden (määrärahat) toteutumien esitetty selkeästi ja vertailu edelliseen vuoteen on myös esitetty. Samoin taloudellisten tavoitteiden toteutumapoikkeamia on selostettu riittävästi tilinpäätöksessä.

2. ARVIO VALTUUSTON ASETTAMIEN TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMISESTA

2.1. YLEISTÄ

Vuoden 2021 toimintaa leimasi edelleen koronaepidemia ja sen hoito. Kunnan toiminnassa tämä on näkynyt edellisen vuoden tapaan opetustoimen ja kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen palvelujen järjestämisessä. Toimintaa on vaikeuttanut erilaiset sulkutoiminnat, etäopetus, etätyöskentely ja tapahtumien perumisot. Kunnan organisaatio on joustavasti pystynyt kuitenkin sopeutumaan ja toimimaan muuttuneessa tilanteessa. Koronaepidemian kuntataloudelle aiheuttamia vaikutuksia on valtion puolesta torjuttu lisäämällä kuntien valtionapuja. Käytännössä epidemian vaikutukset kuntataloudelle ovat jääneet ennakoitua vähäisemmiksi.

Toinen merkittävä asia oli viimeinkin päätös hyvinvointialueiden perustamisesta. Kunta tulee kuulumaan Etelä-Savon hyvinvointialueeseen 1.1.2023 lähtien. Kuntalaispalveluihin tällä ei ilmeisesti ole ainakaan aluksi suurta merkitystä. Kunnan vastuulla olevista toiminnoista, joiden taloudelle merkitys on n. 65 %, siirtyy hyvinvointialueen hoidettavaksi. Kunnalle itsensä hoidettavaksi jää merkittävimmi opetustoimi, kulttuuri- ja vapaa-aikatoimi, elinkeinotoimi ja kiinteistöt.

Kunnan talous on kehittynyt viime vuosina positiivisesti korona huomioon ottaenkin. Tilinpäätökset ovat olleet ylijäämäisiä. Lisäksi tilinpäätöksissä on tehty mittaviakin kiinteistömassaan liittyviä tasearvojen tarkistuksia. Tämä on osoitus terveestä taloudesta. Kunnan taseessa ja konsernitaseessa on merkittävässä määrin ylijäämää. Keskeisin syy kunnan talouden vakauteen on ollut sosiaali- ja terveydenhuollon menojen vakiintuminen vuoden 2017 kustannustasoon tai hyvin lähelle sitä. Samoin kunnan status osasaaristokuntana on säilynyt.

Kunnan vuosikate oli 522 euroa/asukas ja edellisenä vuonna 938 euroa/asukas. Talousarvion muutoksen jälkeen vuosikatetavoite oli 154 euroa/asukas. Käyttötalouden kokonaiskustannukset kasvoivat n. 3 %. Kunnan verotulot ylittivät talousarvion 0,837 milj. euroa, ja kasvoivat edelliseen

vuoteen nähden 0,749 milj. euroa. Valtionosuudet jäivät talousarviosta 0,057 milj. eurolla ja olivat edellisvuotta 0,928 milj. euroa edellisvuotta pienemmät. Valtionosuuksien pienentyminen selittyy ennen kaikkea koronaepidemian valtion kompensatioavustusten vähenemisellä.

Kunnan ulkoiset käyttötalouden toimintamenot kasvoivat edelliseen vuoteen nähden 3 %. Toimintatuotot alenivat 10 %. Toimintamenojen kasvu ja toimintatulojen alentuminen vaikutti siten, että toimintakate kasvoi 4,6 %. Alkuperäiseen talousarvioon ja muutettuun talousarvioon nähden toimitettiin kokonaisuutena talousarviota paremmin. Erityisesti verotulot olivat selkeästi ennakoitua paremmat. Käyttötalouden talousarviomuutos oli pienehkö. Käyttötalouden sisällä talousarvion poikkeamat jäivät vähäisiksi. Terveystalouden ja yleis- ja taloushallinnon kohdalle oli ylityksiä ja säästöä syntyi peruspalvelulautakunnan sivistystoimen menoissa.

Kunnan talouden kehitystä on seurattu vuoden aikana ajantasaisesti. Terveystalo-sopimuksen joidenkin yksityiskohtien tulkinnassa on ollut vielä tulkintaeroja palvelun tuottajan kanssa. Keskeisin tulkintaero on palvelun laadun mittaamisessa. Kunnan taloudesta merkittävimmän osan muodostavat palvelujen ostomenot, mitkä olivat n. 67 % kunnan käyttötalouden menoista. Nämä menot tulevat suurelta osin Terveystalo-sopimuksesta ja Järvi-Saimaan Palvelut Oy:n kanssa tehdystä ostopalvelusopimuksesta.

2.2 TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

2.2.1 YLEISTÄ

Tulosalueisiin ja tulosityksikköihin tutustumisensa ja tilinpäätöksen perusteella lautakunta esittää omassa arviointikertomuksessaan niitä asioita, joita sen mielestä ei ole riittävästi tuotu esille toimintakertomuksessa.

Tavoitteet on talousarviossa määritelty jaolla; Toiminnan tavoitteet talousarviovuodelle 2021, toimenpiteet ja tavoitteiden toteutuminen. Hallintokuntakohtaisesti on määritelty yksityiskohtaiset tavoitteet. Määriteltyjen tavoitteiden määrä vaihtelee huomattavasti hallintokunnittain. Tavoitteita on määritelty hyvinkin tarkalle tasolle.

2.2.2 JOHTAMINEN/KUNNANHALLITUS

Kunnanhallituksen vastuulla on lukuisa määrä eri toimintoja.

Keskeisin tulosalueen tavoite ja myös koko kunnan strategisena tavoitteena on ollut kestävä kuntatalous ja tämä tavoite on myös toteutunut. Kunnan kiinteistöstrategian päivitys on vielä kesken. Elinkeinojen kehittäminen aloitettu yhteistyössä Puumalan kunnan kanssa.

Kunnanhallitus toimii kunnan asuntoviranomaisena. Tavoitteen mukaisesti on tarjottu yksittäisiä asuntoja osakkeita vuokralaisille ostettavaksi, mutta ostoja ei ole toistaiseksi ollut. Kunnan

omistamat vuokrataloyhtiöt on fuusioitu ja kunnan suoraan omistamat vuokratalokiinteistöt on siirretty Sulkavan Vuokratalot Oy:lle. Vuokra-asuntojen käyttöaste on ollut hyvä.

Kunnanhallitukselle määritellyt keskeiset tavoitteet; kuntakonsernin hallinnollinen ja taloudellinen tarkastelu, kestävä kuntatalous ja elävä elinkeinoelämä. Sulkavan Palvelut Oy:n vesilaitostoiminnan ulkopuolisten tehtävien siirto on toteutettu siten, että Sulkavan Palvelut myi Savonlinnan Seudun Jätehuolto Oy:n osakkeet kunnalle. Kunnan talous on kaikilla mittareilla mitattuna tasapainossa. Kunnan kiinteistöstrategian päivitys on vielä kesken. Elinkeinojen kehittäminen on aloitettu yhteistyössä Puumalan kunnan kanssa palkkaamalla yhteinen elinkeinokehittäjä.

Kunnan työllistämiseksi asetetut tavoitteet ovat pääosin toteutuneet. Lähinnä yhteistyö naapurikuntien kanssa ja hankeyhteistyö on jäänyt vähäiseksi koronarajoitusten vuoksi. Kuntouttavan työtoiminnan määrä on ollut aleneva viime vuosina. Kunnan työttömyysprosentti vuodenvaihteessa oli 11,5 % kun se edellisenä vuonna oli 15,3 %. Etelä-Savon työttömyysaste oli vuodenvaihteessa 10,9 %. Kunnan työllisyystilanne koheni merkittävästi edellisvuodesta. Tästä huolimatta kunnan osuus Kelan maksamasta työmarkkinatuesta on kasvanut olennaisesti. Kunnan maksama osuus työmarkkinatuesta kasvoi 0,097 milj. eurosta 0,138 milj. euroon. **Kuntouttavan työtoiminnan määrä on alentunut. Suunta on huolestuttava. Selittäkö tämä kohonneen kunnan työmarkkinatuen osuuden?**

Järvi-Saimaan Palvelut Oy:n ja kunnan välinen palvelusopimus on toteutunut hyvin. Korona on vaikuttanut toimintaan monin tavoin, mutta pääosin palvelusopimuksen mukaiset asiat on voitu tehdä.

Sulkavan Palvelut Oy huolehtii kunnan vesi- ja viemärlaitostoiminnasta ja teollisista kiinteistöistä. Vesilaitostoiminnassa on mittava investointitarve lähivuosina. Laitoksen koko huomioon ottaen tämä on taloudellisesti ongelmallista. Sulkavan Palvelut Oy:n taloudessa on selkeä tasapainottamistarve. Käytännössä tämä merkitsee vesi- ja viemärlaitoksen taksojen korotuksia useana vuonna. Vuoden 2022 alusta on otettu käyttöön veden ja jäteveden perusmaksut. Investointien rahoittamisessa jouduttaneen turvautumaan myös omistajan pääomasijoituksiin jossain muodossa.

Kunnan elinkeinotoimelle on asetetut tavoitteet ovat pääsääntöisesti toteutuneet. Koronasta johtuen joitakin tapahtumia peruuntui. Yhteistyötä yrittäjien kanssa on kehitetty monimuotoisesti. Keskeisen yritysneuvontapalvelun tuottaa sekä aloittaville että jo toimiville yrittäjille Itä-Savon Uusyrityskeskus.

Kunnan viestintää ja osallisuutta on kehitetty tavoitteiden mukaisesti hyvinkin monipuolisesti. Tavoitteena oli mm. mitata viestinnän ja markkinoinnin tavoitavuutta eri kanavissa ja tästä on saatu tulokset. **Saatuja tuloksia voisi avata.**

Kunnan elinkeinojen kehittämiseksi ollaan hankeyhteistyössä. Yhtenä tavoitteena oli arvioida päättyvien hankkeiden hyödyt elinkeinoelämälle ja kunnalle, mutta arviointia ei ole kuitenkaan tehty. **Hankkeiden hyötyjen arviointi olisi tärkeää tulevista hankkeista päätettäessä.**

Kunnan asukasluku vuoden lopussa oli 2.431 ja tässä oli vähennystä edelliseen vuoteen nähden 51. Prosentuaalisesti muutos 2,1 % oli Etelä-Savon suurin. Myös kuntien välinen nettomuutto jäi negatiiviseksi. Varsinainen väkiluvun alentuminen tulee korkeista kuolleisuuden luvuista ja matalasta syntyvyydestä. Kunnan houkuttelevuutta asuinkuntana on edistetty mm. tuloveroprosentin alentamisella (0,5 %-yks.) ja varhaiskasvatuksen maksuttomuudella, kotihoidon kuntalisän tuplaamisella ja 13 kuukauden lapsilisän maksulla. Lyhyellä aikavälillä näiden vaikutusta ei vielä voida tarkkaan todeta.

Joukkoliikenteen yhteydet ovat säilyneet tavoitteen mukaisesti ja ajantasaiset aikataulutiedot ovat nyt saatavilla kunnan verkkosivuilla.

Tietohallinnossa kokonaisarkkitehtuurin selvitys ei toteutunut. Kunnan tietohallinnon merkitys on edelleen kasvamaan päin. Tässä mielessä selvitys koko tietohallinnon toimivuudesta olisi perusteltua.

Kunnanhallituksen tulosalueen käytettävissä oleva määräraha (netto) oli 1.317.337 euroa ja toteutuma oli 1.281.609 euroa.

2.2.3 YLEIS- JA TALOUSHALLINTO

Yleis- ja taloushallinto vastaa lähinnä kunnan sisäisten tehtävien hoidosta. Tavoitteena oli taloushallinnon ja henkilöstöhallinnon prosessien tarkastelu. Em. prosessien tarkastelua on jatkettu, mutta tarkemmin etenemisestä ei raportoida. Henkilöstöhallinnon ESS järjestelmän valmistelu tehtiin v. 2021. Käyttöönotto tapahtui alkuvuodesta 2022.

Asiointipisteen asiakasmäärä väheni merkittävästi edellisvuodesta ja vähenemistä tapahtui jo edellisenä vuonnakin. Ilmeisesti korona on ollut yhtenä tekijänä kehitykseen. Toimipisteessä on helppo kuntalaisten ja matkailijoiden asioida.

Henkilöstöhallinnon yhtenä keskeisenä tavoitteena oli sairaspöissaolujen vähentäminen tai pitäminen enintään nykytasolla. Tässä ei kuitenkaan onnistuttu, vaan sairauspöissaolopäivien määrä kasvoi. Korona voi olla tähän osasyynä. Valtuuston määrittämät toiminnalliset tavoitteet ovat muutoin toteutuneet. Tavoitteena on ollut Terve työpaikka -mallin sisäänajo yhdessä työterveyshuollon kanssa. Lisäksi keskeisenä tavoitteen on ollut työhyvinvointikyselyjen teko. Vuoden aikana on tehty 4 kyselyä. Kunnan henkilöstötointa hoidetaan aktiivisesti.

Määrärahoja tulosalueen käytössä oli 405.950 euroa ja toteutuma oli 492.753 euroa. Talousarvio ylittyi 86.802 eurolla. Toiminnassa henkilöstökulut ja palvelujen ostot ylittyivät.

2.2.4 PERUSPALVELU/SIVISTYSTOIMI

Peruspalvelutoimi vastaa sivistystoimen palveluista (varhaiskasvatus, peruskoulut, lukio, kansalaisopisto, kirjastotoimi, nuorisotoimi) ja sosiaali- ja terveystoimen palveluista. Lisäksi kunta vastaa virkalääkäripalveluista, sosiaalityöntekijöiden palkoista, ympäristöterveydenhuollosta ja sosiaalitoimen hallinnosta.

Varhaiskasvatuksen maksuttomuutta, kotihoidon kuntalisän tuplaamista ja 13 kuukauden lapsilisän maksua on jatkettu edellisvuoden mukaisesti. Päiväkodin ja perhepäivähoidon täyttö- ja käyttöasteet ovat pysyneet tavoitteen mukaisesti hyvänä. Varhaiskasvatuksen hoitopäivähinnat alenivat edelliseen vuoteen nähden. Kodinhoitotukea saavia perheitä oli 22 ja kuntalisää saavia perheitä 13. Nämä luvut olivat edellisvuotta suurempia.

Talouden osalta toimittiin maltillisesti. Toimintamäärärahojen käyttöprosentti nettona oli noin 92 %.

Perusopetuksessa tavoitteita on määritelty edellisvuoden tapaan paljon. Tavoitteet on määritelty kustannuspaikkatasoisesti. Perusopetus joutui toimimaan koronan vuoksi osan aikaa etäopetuksessa. Korona on muutoinkin hankaloittanut opetuksen toteuttamista läpi vuoden. Vuoden aikana ohjeet opetuksen järjestämisessä ovat vaihdelleet. Opetuksessa käytettävää laitekantaa on voitu parantaa kunnan saaman koronatuen turvin. Perusopetukselle määritellyt tavoitteet ovat toteutuneet hyvin. Ongelmaa lähinnä on ollut tapahtumien järjestämisissä, missä korona-ohjeet ovat asettaneet rajoituksia.

Kunnan perusopetuksen taso on pysynyt hyvänä myös koronaepidemian aikana. Opetuksen hyvän tason mahdollistaa pätevä opettajisto. Oppilasmäärä alentuu tulevina vuosina ja se lisää paineita oppilaskohtaisen kustannuksen kasvuun ja kouluverkkoratkaisuihin. Opetuksen käytössä olevaa opetusvälineistöä on ajantasaistettu.

Oppilasmäärä esiopetuksen oppilaat mukaan lukien oli 158 ja se on alentunut 10:llä edellisvuoteen nähden. Oppilasmäärän alentuminen on huolestuttava suuntaus. Aamu- ja iltapäivätoiminnan tuntimäärä kasvoi edellisen vuoden 982:sta 1.343 tuntiin. Koulukyydityksen piirissä olevia oppilaita oli tilastointipäivänä (20.9) 127. Kyyditettävien oppilaiden määrä aleni edellisvuodesta. Kyyditettävien oppilaiden määrä on 65,9 % koko oppilasmäärästä.

Lukiotoiminnassa valtuuston määräämät toiminnalliset tavoitteet lukiotoiminnassa ovat jokseenkin toteutuneet. Tavoitteena ollutta yhteistyötä eri tahojen kanssa on tehty kansainvälisen yrittäjäkurssin kautta. Lukion houkuttelevuutta on lisätty markkinoinnilla. Lukion oppilasmäärä jäi alhaiseksi ollen 37 (ed.v. 45).

Kansalaisopiston toimintaan niin kuin muihinkin lähipalveluna annettaviin toimintoihin on vaikuttanut korona. Toiminnassa ei kaikilta osin päästy talousarviotavoitteisiin. Merkittävää oli kuitenkin opetustuntien määrä, mikä oli 10.374 valtionosuustuntia, ja se oli 258 tuntia enemmän kuin vuonna 2020.

Koko opiston kurssilaisten määrä aleni 5.033:stä 4.670:een eli 7,2 %. Tavoitteena oli 6.100. Sulkavan osalta kurssilaisten määrä kuitenkin nousi 1.224:sta 1.267:ään eli 3,5 %. Vuoden 2020 toimintaa kuvaavat suorit tiedot eivät anna oikeaa kuvaa pitemmällä aikavälillä kansalaisopistotoimintaan kohdistuvaan kysyntään koronan vuoksi. Toiminnan kustannukset jäivät alle talousarvion.

Kirjaston toiminta pysyi koronasta huolimatta hyvällä tasolla. Lainauserät eivät juurikaan alentuneet edellisvuodesta. Aasukasta kohden lainamäärä oli 16,99 kun se edellisvuonna oli 15,57 lainaa/asukas. Toiminnan kustannukset olivat 89,61 €/asukas (ed.v.). Toiminnallisena tavoitteena

olleen e-aineiston käyttöönotto on viivästynyt. Kirjaston palvelujen kannalta tämä olisi merkittävä lisä. Taloudellisesti toimittiin talousarvion puitteissa.

Vapaa-aika- ja kulttuuritoimen nettokustannukset olivat n. 97 % talousarviosta. Valtuuston määrittämät toiminnalliset tavoitteet ovat toteutuneet pääsääntöisesti. Merkittävä poikkeama on nuorisotalon kävijämäärissä. Tavoitteena oli 20 kävijää/ilta, mutta toteutuma oli 5 kävijää/ilta. Vapaa-aika- ja kulttuuritoimen tapahtumien järjestämiseen on vaikuttanut koronaepidemia vaikkakin ei edellisvuoden laajuudessa. Koko sektorin toimintaan vaikuttaa käytössä olevien henkilöresurssien niukkuus.

Sivistystoimen tulosalueen käytössä oli 5.075.716 euron nettomääräraha ja toteutuma oli 4.930.190 euroa. Talousarvio alittui 145.526 euroa. Tulosalueen talousarviosäästö syntyi menojen alituksista. Puolet talousarviosäästöistä syntyi varhaiskasvatuksesta.

Lautakunta toteaa, että Lohilahden alakoulu on kyläläisille tärkeä kokoontumis- ja toimintapaikka, joka palvelee myös vapaa-ajan asukkaita. Pitkät välimatkat puoltavat koulun olemassaoloa. Tutustumiskäynnillä tilat todettiin hyviksi ja henkilökunta osaavaksi ja sitoutuneeksi. **Tilojen yhteiskäyttöä voisi edelleen lisätä esimerkiksi liikuntasalin ja kuntalaisten olohuoneen osalta.**

2.2.5 PERUSPALVELU/SOSIAALITOIMI

Sosiaali- ja terveystoimen palvelut on vuoden 2017 alusta sopimuksella siirretty Attendo Oy:n järjestettäväksi ja edelleen liiketoimintakaupan myöstä vuoden 2019 alusta Terveystalolle. Kunnalle itselleen jäi vähäinen määrä viranomaistehtäviä.

Toiminnan määrärahat ovat perusturvan sosiaali- ja terveydenhuollon kohdalla. Sopimuksen käytännön valvontaa hoidetaan kuitenkin kunnanhallituksen toimesta. Kunnanhallituksen on varmistettava, että palvelut toimivat sopimuksen mukaisesti. Kunnan hallitus on edelleen nimennyt sote-ohjausryhmän, jonka tehtävänä on valvoa sopimuksen toimivuutta.

Terveystalo-sopimus on kokonaisuutena toteutunut kohtuullisen hyvin. Sote-palvelujen ulkoistamisella haettiin kustannussäästöjä ja tämä tavoite on myös toteutunut. Koronaepidemia on vaikuttanut palvelujen käyttöön vuoden aikana ja se on ohjannut koko toimintaa. Viranomaispalvelujen toimivuus on ollut toimiva. Viranomaispalvelut hankitaan nyt Sosteri-kuntayhtymältä.

Toiminnan suoritustietojen perusteella avohoidon käyntimäärät ovat selvästi kasvaneet edellisvuodesta. Erityisesti hoitajakäynnit ovat kasvaneet. Vuodeosaston hoitopäivien määrä on alentunut 4.389:stä 3.653:een. Hammaslääkärille pääsy on heikentynyt merkittävästi.

Sosiaali- ja terveystoimen nettomeno talousarviossa oli 12.403.906 euroa ja toteutuma oli 12.555.391 euroa. Talousarvio ylittyi 151.484 euroa.

Kunnan itsensä vastuulla oleva perusturva on hoidettu tavoitteiden mukaisesti. Tavoitteena oli luoda arviointimenettely viranomaistoiminnan laadukkaasta toteutumisesta. Arviointimenettely on

otettu käyttöön vuonna 2022. Viranomaistehtävät on siirretty Sosterille 1.6.2020 lukien. Ostopalveluja valvotaan yhteistyössä Sosterin ja Avin kanssa. Palveluista tiedottamista on lisätty.

2.2.7 RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖTOIMI

Rakennus- ja ympäristötoimelle asetetut valtuustotavoitteet ovat toteutuneet. Myönnettyjen rakennuslupien määrä kasvoi edellisvuodesta. Myönnettyjen lupien määrä oli 64 kun se edellisvuonna oli 43. Samoin toimenpidelupien määrä kasvoi 23:sta 34:ään. Tietoimessa on myönnetty kunnossapitoavustuksia 91.346 euroa yhteensä 260 yksityistiekilometrille.

Toimialan määrärahat olivat talousarviossa 500.908 euroa ja toteutuma oli 527.885 euroa. Talousarviomäärärahat ylittyivät 26.977 euroa. Ylitys kohdistui palo- ja pelastustoimeen.

3. TALOUS

Varsinaisessa talousarviossa ylijäämätavoitteeksi asetettiin -0,005 milj. euroa. Käyttötalouden talousarviota muutettiin toimintavuoden aikana siten, että muutosten jälkeen ennakoitiin tulokseksi -0,195 milj. euroa. Tilikauden tulos toteutui 0,293 milj. euroa ylijäämäisenä. Toteutuma oli sekä alkuperäistä että muutettua talousarviota selvästi parempi. Talousarvioon nähden määrärahan ylityksiä käyttötaloudessa oli 0,265 milj. euroa. Ylitykset kohdistuivat yleis- ja taloushallintoon, terveydenhuollon palveluihin ja rakennus- ja ympäristötoimeen. Vastaavasti määrärahasäästöä jäi yhteensä 0,187 milj. euroa. Määrärahasäästöjä kertyi sivistystoimen, johtamisen sekä valtuuston osalta.

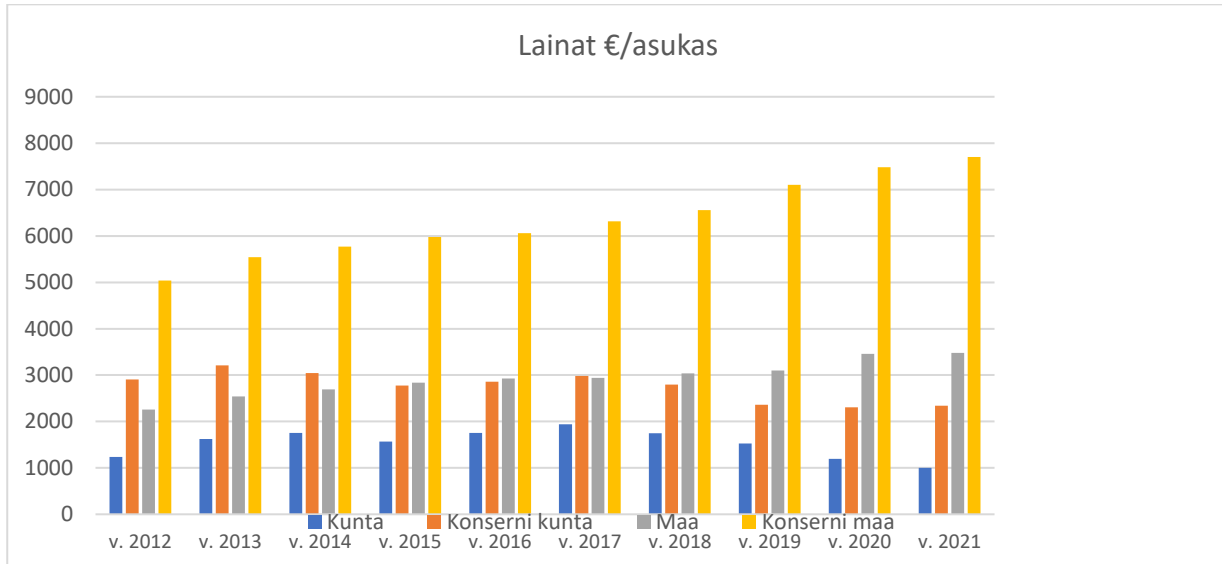
Ulkoiset toimintamenot kasvoivat 3,0 % ja toimintatuotot puolestaan alenivat 10 %. Toimintakate heikkeni 4,6 %. Verotulot kasvoivat 8,4 % ja valtionosuudet alenivat 7,7 %. Verotulot kasvoivat nyt erityisesti ansiotuloissa ja yhteisöveroissa. Valtionosuuksien alentumiseen vaikutti merkittävästi koronatukien pienentyminen. Rahoitustuottojen enemmyyks kuluihin nähden oli 0,233 milj. euroa. Korkotaso on pysynyt matalalla. Rahoitustuottoja kertyi edellisvuoden mukaisesti.

Kunnan vuosikate oli 1,269 milj. euroa. Edellisvuonna se oli 2,327 milj. euroa. Kunnan vuosikate heikentyi edellisvuodesta. Suurin selittävä tekijä oli valtionosuuksien pienentyminen. Vuosikatteen määrä on edelleen hyvä. Terveystalo-sopimuksen vaikutus on ollut sote-toimintojen kustannuksiin odotusten mukainen. Kustannustaso ei ole juurikaan muuttunut sopimuksen alun vuoden 2017 tasosta. Sote-kuntayhtymissä kustannusten kasvu on ollut Sulkavan kunnan kustannusten kasvua huomattavasti suurempi. Tilikaudella tehtiin merkittävät 0,418 milj. euron lisäpoistot kiinteistöistä. Lisäpoistot perustuivat kiinteistöjen arvojen tasetarkasteluun. Tilikauden ylijäämä oli 292.594,53 euroa (ed. v. 792.627,72 euroa).

Kunnan investointimenoihin varsinaisessa talousarviossa ja määrärahamuutoksella varauduttiin 2,141 milj. eurolla. Määrärahojen käyttö oli 1,160 milj. euroa. Investointituloja oli budjetoitu 0,246 milj. euroa ja toteutuma oli 0,036 milj. euroa. Suurimmat investointikohteet olivat

liikenneväyläkohteet ja osakkeiden hankinta. Muut investoinnit olivat euromäärältään pienehköjä. Investointimäärärahojen käyttöasteeksi jäi n. 54,2 %.

Kunnan lainakanta oli vuoden lopussa 2,433 milj. euroa (ed. v. 2,967 milj. euroa). Lainakannan ja konsernilainojen kehitys pitemmällä aikavälillä ilmenee seuraavasta kuviosta:

Kunnan kokonaislainamäärää eivät investoinnit ole kasvattaneet, vaan investoinnit on pystytty tekemään tulorahoituksella. Samalla on pystytty alentamaan myös suunnitelman mukaisesti kunnan pitkäaikaista lainamäärää. Tämän on mahdollistanut kunnan poikkeuksellisen hyvä vuosikate. Kunnan asukaskohtainen lainamäärä oli 1.001 euroa/asukas. Lainamäärä on n. 2.500 euroa/asukas alle koko maan keskitason. Konsernilainojen määrä on n. 35 % koko maan keskitasosta.

Konserni

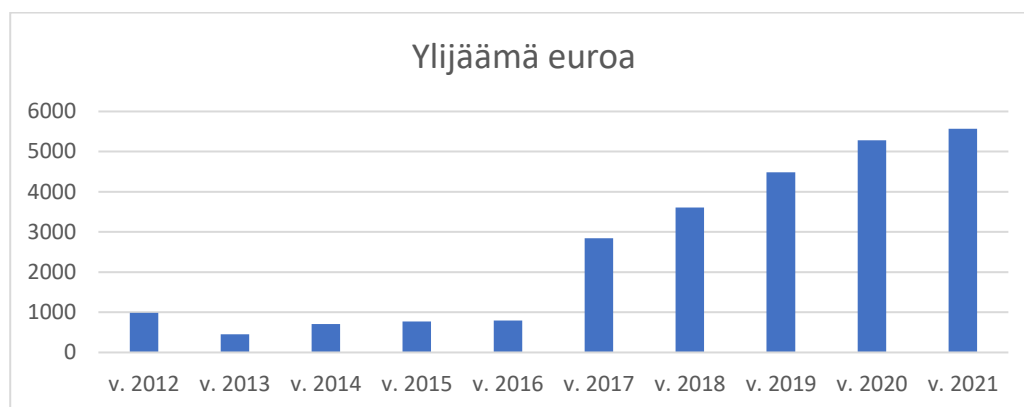
Kunta tekee täydellisen konsernitilinpäätöksen. Kuntakonsernin tulos on selvästi peruskunnan tulosta parempi ja se oli 0,635 milj. euroa. Konsernitaseen loppusumma on n. 28,904 milj. euroa, kun kunnan taseen loppusumma on 19,673 milj. euroa. Konsernitaseen loppusumma kuvaa kuntakonsernin kokoa. Konsernin tasetta korottaa kunnan omistamat taloyhtiöt ja osuudet kuntayhtymistä. Konsernin omaisuus koostuu lähinnä rakennuksista ja omistuksista kuntayhtymiin.

Konsernin lainat ja vuokravastuut on 6,291 milj. euroa eli 2.588 euroa/asukas (ed. v. 2.553 euroa asukas). Lainakantaa nostavat lähinnä kunnan kiinteistöyhtiöiden lainat. Konsernitaseessa ei ole alijäämää, vaan ylijäämää 7,796 milj. euroa.

4. TALOUDEN TASAPAINO

Kuntalain 115.2 § määrää, että jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, niin toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta. Kunnan taseessa ei ole kattamatonta alijäämää, vaan ylijäämää on 5,572 milj. euroa ja konsernissa 7,796 milj. euroa.

Kunnalla on jo merkittävän suuri ylijäämäkertymä varautumaan mahdollisiin heikkoihin talouden vuosiin. Taseen ylijäämä ilmenee seuraavasta kaaviosta:

5. HENKILÖSTÖ

Tilinpäätöksessä henkilöstöön liittyviä asioita selostetaan seikkaperäisesti tilastojen muodossa. Henkilöstömäärä vuoden 2021 lopussa oli 99 ja edellisenä vuonna 100. Henkilöstöstä vakinaisia oli 68. Koko henkilöstöstä oli kokoaikatyössä 78 työntekijää (79 %) ja osa-aikatyössä 21 (21 %).

Henkilöstön sairauspäivien lukumäärä oli 989 (ed. v. 863) ja henkilöä kohden n. 10 päivää ja se on selvästi alle kuntasektorin keskitason. Talousarviossa oli tavoitteena sairauspoissaolopäivien määrän vähentäminen tai vähintään pitäminen nykytasolla, joka ei toteutunut. Vuoden aikana tehtiin 4 työhyvinvointikyselyjä Terveystalon toimesta. Kyselyssä parhaimmat arviot tulivat väittämässä; pystyn saavuttamaan minulle asetetut tavoitteet; olen ylpeä työstäni; haluan jatkossakin työskennellä tällä työnantajalla. Kehittämiskohteina nousi esille; voin vaikuttaa päätöksiin, jotka ovat tärkeitä työni kannalta ja minusta tuntuu hyvältä lähteä töihin. Työhyvinvointikyselyllä saadaan tarkempi selvitys henkilöstön työtyytyväisyydestä ja kehittämistarpeista. Työterveydenhuollon kustannukset olivat 40.863 euroa (ed.v. 39.000 euroa).

Henkilöstötoimen tavoitteena on kaikinpuolinen työskentelyolosuhteiden hyvä ylläpito ja henkilöstön motivointi. Riskinä on henkilöstöorganisaation pienuus ja sitä kautta sijaisjärjestelyjen haasteellisuus. Riskinä on myös henkilöstön ikäjakauma. Yli 60-vuotiaiden osuus koko henkilöstöstä

on yli kolmannes. Henkilöstön eläköityminen lähivuosina on merkittävää ja tämä tuo huomattavaa rekryointitarvetta.

Lautakunta huomioi, että rekryointiin olisi kiinnitettävä huomiota, jotta virkoihin ja toimiin saataisiin pätevät ja sitoutuvat henkilöt.

6. YHTEENVETO TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISESTA

Tarkastuslautakunnan käsityksen mukaan kunnan toiminnalliset tavoitteet on pystytty toteuttamaan kohtuullisen hyvin, vaikka sitkeästi jatkunut koronaepidemia onkin vaikeuttanut palvelujen tuottamista. Erityisesti koronan vaikutus on näkynyt erilaisten tapahtumien peruuntumisena ja opetuspalvelujen ajoittaisena siirtymisenä etäopetukseen. Kunnan asukasluvun kehitys oli negatiivinen ja jäi negatiiviseksi myös kuntien välisen muuttoliikkeen osalla. Päätös hyvinvointialueiden perustamisesta vuoden 2023 alusta selkeyttää kunnan toiminnan keskittymisestä tulevaan.

Sosiaali- ja terveystalouden tuottaminen Terveystalo Oy:n toimesta on toiminut ennako-odotusten mukaisesti. Sopimuksen tavoitteena oli saada kustannussäästöjä ja se tavoite on myös toteutunut. Sosiaali- ja terveydenhuollon menojen ennakoitavuus on ollut hyvä. Toiminnallisesti sopimuksen mukaiset palvelut on tuotettu kohtuullisella tasolla ja kuntalaisia tyydyttävästi. Myös muiden palvelujen kohdalla palvelujen saatavuus ja toimivuus korona huomioon ottaen on ollut hyvä. **Kehitettävää aina kuitenkin on. Muun muassa kunnan haluttavuutta asuinkuntana tulee kaikin tavoin edistää. Taloudellisesti vuosi oli edellisen vuoden tapaan hyvä, vaikka kunnan tuloveroprosenttia alennettiin 0,5 %-yksiköllä.** Merkittäviä määrärahoikkeamia ei nyt ilmennyt. Kunnan ja konsernin tase ovat ylijäämäisiä.

Tarkastuslautakunta haluaa kiittää koko henkilöstöä ja luottamushenkilöitä kaikissa kunnan toimielimissä hyvästä yhteistyöstä ja vuorovaikutuksesta. Lautakunta toteaa, että kunnassa on hyvä johtamiskulttuuri sekä keskusteluilmapiiri.

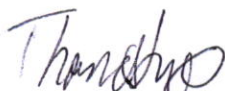
Sulkavalla 20.5.2022

Pekka Kohvakka
puheenjohtaja

Atte Auvinen
varapuheenjohtaja

Thomas Ivar
jäsen

Ritva Luomaluhta
jäsen

Pirjo Valkasmaa
jäsen

Elä ihmeessä!

Kauppatie 1, PL 25
58700 Sulkava

Puh. 015-527 5200
kirjaamo@sulkava.fi

sulkava.fi

